

Заболотська О. О.,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Херсонського державного університету
<https://orcid.org/0000-0002-8899-8244>

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ГЕНІЙ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ КІНО ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ КІНОСТРІЧКИ «THE CHESS'S GAMBIT»)

Анотація. Стаття присвячена одній з найцікавіших тем, яку намагається пізнати людство протягом багатьох століть. У розвідці досліджується феномен геніальності у царині когнітивної лінгвістики. Було визначено номінативне поле концепту ГЕНІЙ, його ближню (extraordinary intellectual power, talent, gift) та дальню (bent, aptitude, faculty, wizard, brilliant, spirit) периферії на підставі тлумачень словника М. Webster; виявлено його типологію за класифікацією А. Приходька як антропоцентричного, універсального, непараметричного, нерегулятивного концепту, виокремлено мовні одиниці, які вербалізують даний концепт у кіно тексті відомої англійськомовної стрічки «Хід королеви». Доведено, що дана проблематика не стала у фокусі наукових розвідок як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, що і визначило її актуальність і новизну. Виявлено різні погляди науковців на сутність поняття «кіно текст», та його функції, зокрема прагматичну як можливість вплинути на реципієнта-глядача та сформувати завдяки відповідному контенту нову відео реальність. У річищі даної розвідки розглянуто кіно текст як креолізований текст, що має вербальну і невербальну складові. Здійснений інтерпретаційно-текстовий та концептуальний аналіз кіно тексту дозволив виявити концептуальні метафоричні схеми, які лежать в основі осмислення концепту ГЕНІЙ в кіно тексті стрічки «Хід королеви»: ГЕНІЙ – ЦЕ ТАЛАНТ, ГЕНІЙ – ЦЕ ЧАРІВНИК, ГЕНІЙ – ЦЕ ВАЖКИЙ ШЛЯХ, ГЕНІЙ – ЦЕ БОЖЕВІЛЛЯ, ГЕНІЙ – ЦЕ САМОСТВЕРДЖЕННЯ, ГЕНІЙ – ЦЕ САМОТНІСТЬ, ГЕНІЙ – ЦЕ ІНША МЕНТАЛЬНІСТЬ, ГЕНІЙ – ЦЕ УСПІХ. У статті доведено, що вербалізаторами концепту ГЕНІЙ у кіно тексті стрічки «Хід королеви» виступають номінативні одиниці, які створюють ближню і дальню периферію номінативного поля даного концепту: wizard, intellect, gift, aptitude, bent, talent, spirit, extraordinary intellectual power, extraordinary mental superiority, та лексеми hard way, loneliness, які визначають специфіку осмислення даного концепту саме в контенті цього кіно тексту.

Ключові слова: concept, genius, nominative field, film text, language units.

Постановка проблеми. В усі часи людство мало особистостей, розум і пам'ять яких значно відрізнялися від інших. Таким постатям всі вдячні за ті численні відкриття, які маємо до сьогодні. Їхня геніальність, дар, талант та особливі здібності сприяли розвитку людства і прогресу. Більшість з них не мали визнання в часи життя, закінчували життя у бідності, хворими і забутими. Але їх винаходи, геніальні ідеї і зараз постають

базою для пошуку нового і креативного. Феномен геніальності розглядався вченими в різних галузях будь то філософія, психологія, філологія та мистецтво. Належне наукове обґрунтування як лінгвістична категорія має і кіно текст. Натомість концепт ГЕНІЙ не був у фокусі уваги науковців з позицій його об'єктивації у кіно текстах. Саме це і визначає актуальність даної розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ретроспективний огляд наукової літератури з даної проблематики виявив зацікавленість цим феноменом лише окремих науковців у царині філології й когнітивної лінгвістики. Зокрема дослідниця Л. Строченко розглянула мотиваційні ознаки концепту «GENIUS» в англійській мові [1], виокремила його структурні компоненти, визначила його вербалізатори в англійськомовних біографіях Ісаака Ньютона [2], в публіцистичних текстах [3], в англійськомовній науковій картині світу [4], дослідила субконцепт Prodigy як структурну частину англійського концепту Genius [5].

У контексті нашої розвідки доречним є звернення до кіно тексту як лінгвістичної категорії, у площині якої і буде досліджено вербалізацію концепту ГЕНІЙ. Кіно текст поставав об'єктом досліджень вітчизняних учених у різних наукових напрямках: лінгвістичному (Н. Бухольц, Ф. Прилипко, Ю. Плетенецька), лінгвокультурному (С. Федоренко, А. Валькова), перекладацькому (Я. Гринів, Т. Журавель, К. Кирейко, В. Павлика, О. Підгрушної, А. Рудої, Т. Сіроштан, А. Солодкої), прагматичному (А. Ганжа, Г. Гулієва). В зарубіжній лінгвістиці цією проблемою займалися Р. Бірн, Д. Борвелл, Дж. Гіббс, Д. Пай, М. Тулан.

Метою статті є – визначити номінативні одиниці, які вербалізують концепт ГЕНІЙ в англійськомовному кіно тексті «The chess's gambit».

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття ГЕНІЙ словник М. Webster тлумачить як: 1) *an attendant spirit of a person or place*; 2) *a strong leaning or inclination*; 3) *the associations and traditions of a place*; 4) *a personification or embodiment especially of a quality or condition: brilliant*; 5) *a single strongly marked capacity or aptitude*; 6) *extraordinary intellectual power especially as manifested in creative activity, prodigy*; 7) *a person endowed with extraordinary mental superiority, especially: a person with a very high IQ*; 8) *showing or suggesting great cleverness, skill, or originality* [6].

Синонімами лексеми *genius* виступають номінативні одиниці *wizard, intellect, wiz, gift, faculty, aptitude, bent, prodigy, talent*.

GIFT often implies special favor by God or nature.

FACULTY applies to an innate or less often acquired ability for a particular accomplishment or function.

APTITUDE implies a natural liking for some activity and the likelihood of success in it.

BENT stresses inclination perhaps more than specific ability.

TALENT suggests a marked natural ability that needs to be developed.

GENIUS suggests impressive inborn creative ability [6].

Отже, ближню периферію номінативного поля концепту ГЕНІЙ складають лексеми: *extraordinary intellectual power, talent, gift*. Дальня периферія містить такі мовні одиниці як: *bent, aptitude, faculty, wizard, brilliant, spirit*.

Послугуючись класифікацією концептів А.М. Приходька, концепт ГЕНІЙ відносимо до антропоцентричних, універсальних, непараметричних, нерегулятивних концептів, що презентують когнітивну сферу людини.

У руслі нашої розвідки доречно охарактеризувати поняття кіно текст, у площині якого відбувається вербалізація концепту ГЕНІЙ. Літературознавча енциклопедія трактує кіно текст – як «технічно диференційовану динамічну знакову ситуацію, що є сукупністю структурних елементів кіно мови у рамках кінематографічного твору, яка відправляє, відповідно до жанрової специфіки, реципієнтові (глядачеві) певне інформаційно-емоційне повідомлення. Лінгвістична система кіно тексту як предмет кіно/відеоперекладу включає в себе: титри і написи, що є складовою частиною фільму; усну складову (вербальне мовлення акторів, закадровий текст, пісня і т.ін.)» [7].

Термін кіно текст корелює з такими поняттями як «кіно дискурс», «кіно діалог», проте на думку Сари Козлофф саме «кінотекст зосереджується на мові і розглядає елементи мови» [8]. Українські науковці (Н.Голубенко [9], М. Мельник [10], Г. Шумицька [11]) розглядають кінотекст як креолізований текст, тобто текст, що володіє як вербальними, так і невербальними складовими. Інші автори стверджують, що кінотекст – це насамперед медіа текст (Y. Gambier, M. Ferenčuhová). На думку У. Еко у складі кіно тексту існують такі системи як: відеоряд, лінгвальна і звукова [цит за: 12, с. 176]. Таку ж думку стосовно структури кіно тексту має і дослідниця Н.Лютянська, яка вважає кіносценарій найбільш відомим типом кіно тексту [13]. У свою чергу науковець Н. Голубенко наголошує на прагматичному вимірі кіно тексту, спрямованого на реалізацію авторського бачення дійсності та задоволення смаків сучасного соціуму шляхом «неформальної комунікації, домінування усно розмовної експресивності». На думку, авторки «реалізація тактики «наближення» до потенційної аудиторії глядачів відбувається через моделювання мови певного середовища і його представників – кіногероїв, тобто через створення «привабливої» стилізованої псевдореальності» [9].

Екстраполюючи започатковані наукові здобутки на площину нашої розвідки, розглянемо які мовні одиниці вербалізують концепт ГЕНІЙ в англійськомовному кіно тексті «*The chess's gambit*» («Хід королеви»). Маленька дівчинка – Елізабет Хармон – залишилася сиротою і була направлена на навчання в сирітській притулок, де навчилася грати в шахи завдяки її здібностям до математики. Сторож – Містер Шейбел, який працював в притулку, саме і навчив її різним стратегіям цієї гри, помітивши незвичні здібності дівчинки і рекомендувавши своєму знайомому запросити її на шкільний турнір з шахів.

“*She is bent to chess. You will see it*” [14]. Вет, як вона себе представляла, обіграла цього керівника школи гри у шахи дуже швидко. Він зрозумів, що перед ним талановита дівчина. “*You are right. She is aptitude to chess.*” [14]. Елізабет швидко засвоювала нове і цікавилася все більше і більше шахами. Це був її перший турнір зі старшими учнями, в якому вона блискуче перемогла всіх старших за неї хлопців. Геніальність дівчинки була наявна через її унікальність використовувати непередбачувані ходи і різні тактики. Нібито інтуїтивно вона відчувала шахи та правильні ходи. “*You have talent, but you need to know more about chess and its strategies.*” [14] Інтерпретаційно-текстовий та концептуальний аналізи наведених фрагментів реконструюють концептуальну метафору ГЕНІЙ – ЦЕ ТАЛАНТ.

У притулку всім дівчинкам надавали заспокоїливі пігулки зеленого кольору, які були транквілізаторами. Бет не завжди приймала їх, але зрозуміла, що вживання декількох відразу вводило її в транс і вона подумки грала в шахи на стелі кімнати коли інші засинали. Тут вона ніби проробляла нові тактики і ходи майбутніх ігор. В даному випадку було зрозуміло, що її геніальність має якесь магічне підґрунтя. Один з її опонентів, побачивши як вона віртуозно змінила хід гри на свою користь, сказав про неї: “*You are special person. You are wizard.*” [14] Лексема *wizard* імплікує концепт GENIUS і уможливорює виокремлення метафоричної схеми ГЕНІЙ – ЦЕ ЧАРІВНИК. Елізабет стала більш залежною від цих пігулок бо вони допомогли їй мислити швидко і уявляти майбутні ходи для перемоги. Одного разу, коли заборонили вживання таких лік дівчатам з притулку, вона викрала викрутку в підвалі у сторожа і відчинила віконце у лабораторію де знаходилися ліки. Викравши ліки, вона вжила неймовірну кількість їх та втратила свідомість. Її подруга Джолін попереджала, що залежність від лік призведе до втрати розуму. “*You will go mad. Remember about it*” [14]. Словосполучення *go mad* у поданому контексті імплікує концепт GENIUS і сприяє створенню метафоричної схеми ГЕНІЙ – ЦЕ БОЖЕВІЛЛЯ.

Саме у цей час Елізабет вдовчерила вже немолода сімейна пара, яка мешкала у місті та мала гарний будинок. Дівчина поринула в інше життя: своя кімната, гарні меблі, нова школа, одяг. І хоча вона мала свій смак до одягу, цікавили її лише шахи. Її винахідливість виявлялася у можливості вкрати журнал з оглядом шаховим партій на відомих турнірах, вивчати партії навіть під час занять у школі. Вона бачила, що дівчата цікавляться хлопцями, заводять знайомства і стосунки з ними, мають музичні уподобання. Та вона була зовсім інша. У сімейних стосунках її так званих батьків був важкий період і мати не змогла дати їй гроші на купівлю шахів, про які вона мріяла, навіть додаткових кишенькових витрат. Це спонукало дівчину взяти участь у турнірі з дорослими чоловіками і навіть професіоналами, щоб заробити 100 доларів. І вона виграла. Але для неї це була не тільки можливість купити омріяну дошку з шахами, гарний одяг, але й самоствердження. Вона обіграла всіх на цьому турнірі та зрозуміла, що її дар – це можливість компенсувати жакливе життя без грошей. “*Your gift helped you to win and realize your dream*” [14]. “*I can win much money*” “*How much?*” “*Thousands dollars*” [14]. У наведеному контексті мовні одиниці *win, money* імплікують концепт GENIUS. Інтерпретаційно-текстовий аналіз поданого уривку дає змогу реконструювати концептуальну метафоричну схему ГЕНІЙ – ЦЕ САМОСТВЕРДЖЕННЯ. Геніальність дівчини дає їй впевненість в собі, своїй перемозі та можливість жити заможнo.

З цього часу починається новий етап в її житті. Вона бере участь в турнірах, що проходять в різних штатах США, збагачує свій досвід гри різними тактиками, вивчає постаті видатних гравців в шахи і екстерном здає екзамени в коледжі, де вчиться. Елізабет стає переможницею США, її обличчя на перших шпальтах і обкладинках популярних журналів країни. Вона задоволена тим, що забезпечує заможне життя матері й собі, пишається собою як першою жінкою, яка змагається з чоловіками на турнірах. Але це дається їй завдяки наполегливій праці і відсутності можливості відпочивати і зупинятися. Вона не має часу на відпустку або вечірки на честь закінчення навчання бо попереду турніри у Мексиці та Франції. *“I won't visit party as I must train for new chess tournament. I have been invited to Mexico and Paris”* [14]. Інтерпретаційно-текстовий аналіз дає можливість вилучити концептуальну метафору ГЕНІЙ – ЦЕ ВАЖКИЙ ШЛЯХ. Елізабет розуміє, що не все в житті відбувається за нашими бажаннями. Тому зрозумілим є те, як вона осмислює гру в шахи. Це її світ, і вона почуває себе затишно і в безпеці, бо все, що відбувається в цьому світі – під її контролем і вона може впливати на хід подій: *“Chess board is the world, that I can control and influence on it”* [14]. Інтерпретаційно-текстовий аналіз наведеного висловлення уможливило реконструкцію концептуальної метафори ГЕНІЙ – ЦЕ ІНША МЕНТАЛЬНІСТЬ. Але не все в житті буває гладко і так, як ми сподіваємося. Турнір у Парижі став для Елізабет випробуванням на стійкість духу. Вона не тільки зазнала поразки у грі з російським гравцем Василем Борговим, але й помирає від гепатиту мати, яка її вдовчерила. Бет втрачає єдину людину, яка її розуміла і підтримувала. Це був для неї тяжкий подвійний удар. Поховавши мати, дівчина відходить від цього жорсткого світу і занурюється в себе: пиячить, курить, впадає в депресивний стан. Її друг Гарі Белтік намагається допомогти, але вона не відкриває двері будинку, не бере слухавку. Невідомо як би все це закінчилося, як би несподівано не з'явилася її подруга Джолін – афро-американка з притулку, яка дізналася про смерть шкільного сторожа, і сподівалася, що Бет захоче провести в останній шлях Містера Шейбела бо саме він навчив дівчину грати в шахи і розглядив її талант. Подруга, як старша сестра, відразу навела лад в думках Бет і зрозуміла наскільки вона самотня; *“You are not orphan. You had never been orphan. I had been with you in orphan-house and now I am still with you”* [14]. Елізабет часто згадує поради її рідної матері: *“You must not be afraid of darkness. There is nothing in the world that worth fearing. You must not be afraid to be alone. You must rely only on yourself. Soon will come time when you are left alone and will make all decision. Don't be afraid to be alone. A Strong person is one who is not afraid of loneliness”* [14]. Нажаль, мати не змогла справитися з психічним розладом після розлучення з чоловіком і навмисно пішла з життя. Це нагадувало дівчинці про стійкість і витримку, якої не було у матері. Інтерпретаційно-текстовий аналіз наведених уривків з кіно тексту стрічки сприяє осмисленню концепту ГЕНІЙ в термінах концепту САМОТНІСТЬ і реконструкції концептуальної метафоричної схеми ГЕНІЙ – ЦЕ САМОТНІСТЬ.

Поява подруги повернула Бет в її звичне життя: вона знов цікавилася шахами, вивчала тактики гри відомих світових гравців, мріяла про турне до Росії за для участі у міжнародних змаганнях. Її колишній суперник і друг Бенні Уотц запропонував їй допомогу в підготовці до турніру. Інші знайомі гравці в шахи, яких вона обіграла, були також раді підтримати

і допомогти. Незважаючи на те, що чоловік матері, яка її вдовчерила, намагався забрати в неї будинок і Елізабет витратила купу грошей, щоб викупити дім, гроші для поїздки на змагання позичила подруга Джолін, яка накопичувала на своє навчання. Всі навколо розуміли, що талант Бет, її наполегливість, геніальність у веденні партії не повинні марно зникнути. Бет вже вийшла на міжнародний рівень, але російський гравець Василь Боргов залишався для неї все ще не побореним. І цю мету вона повинна була досягти. Всі згуртувалися як одна команда бо мета була єдиною для всіх.

У ході змагань Бет повинна була зустрітись з 4 російськими гравцями в шахи та італійцем. Всі партії вона провела легко, без поразки. Хлопці навіть у телефонному режимі допомагали їй і підказували. Кожного дня її зустрічали фанати шахів з привітаннями про перемогу. Бет розуміла який успіх вона мала тепер в Росії. Навіть остання партія з неперевершеним російським гравцем закінчилася її перемогою. Але влучними були слова одного з гравців про геніальність Елізабет: *“Darling, you are real prodigy. And I think, that had a game with the best opponent in my life. You have success”* [14]. І недарма її охоронець в цьому турне висловив думку про перемогу Елізабет: *“It is a very important victory for our country”* [14]. Лексеми *prodigy, the best opponent, victory* імплікують концепт ГЕНІЙ, а інтерпретаційно-текстовий аналіз фрагментів з кіно тексту сприяє вилученню метафоричної концептуальної схеми ГЕНІЙ – ЦЕ УСПІХ.

Отже, інтерпретаційно-текстовий та концептуальний аналізи кіно тексту дозволили реконструювати концептуальні метафоричні схеми, які лежать в основі осмислення концепту ГЕНІЙ: ГЕНІЙ – ЦЕ ТАЛАНТ, ЦЕ ЧАРІВНИК, ЦЕ ВАЖКИЙ ШЛЯХ, ЦЕ БОЖЕВІЛЛЯ, ЦЕ САМОСТВЕРДЖЕННЯ, ЦЕ САМОТНІСТЬ, ЦЕ ІНША МЕНТАЛЬНІСТЬ, ЦЕ УСПІХ.

Висновки з дослідження. У річичі нашої розвідки розглядаємо кіно текст як креоалізований текст, що має вербальну і невербальну складові.

Концепт ГЕНІЙ відносимо до антропоцентричних, універсальних, непараметричних, нерегулятивних концептів, що презентують когнітивну сферу людини. Вербалізаторами концепту ГЕНІЙ у кіно тексті «Хід королеви» виступають номінативні одиниці, які створюють ближню і дальню периферію його номінативного поля: *wizard, intellect, gift, aptitude, bent, talent, spirit, extraordinary intellectual power, prodigy, extraordinary mental superiority* та лексеми *hard way, loneliness*, які визначають специфіку осмислення даного концепту саме у площині цього кіно тексту.

Література:

1. Строченко Л.В. Мотиваційні ознаки концепту GENIUS в англійській мові. *Закарпатські філологічні студії*. 2017. Вип. 11 Т. 1. С. 137-140.
2. Строченко, Л. В. Концепт GENIUS в англомовних біографіях Ісаака Ньютона. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. Вип. 10. Т. 1. С. 104-107.
3. Строченко Л.В. Субконцепт Prodigy як структурна частина англомовного концепту GENIUS. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету* Серія Філологія. 20017 № 27 Т. 2 С. 126-129.
4. Strochenko, L. Концепт GENIUS в англомовних публіцистичних текстах. *Львівський філологічний часопис*, (4), 2018. С. 112-115. Retrieved <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/philology/article/view/1017>

5. Строченко Л.В. Концепт GENIUS в англomовній науковій картині світу. *Актуальні питання сучасного мовознавства*. № 1(40). 2018 С. 185-191
6. "Genius." Merriam-Webster.com Dictionary, Merriam-Webster, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/genius>. Accessed 9 Jul. 2025.
7. Ковалів Ю.І. Знакова ситуація. Кінотекст. Літературознавча енциклопедія. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. С. 394-395.
8. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue Text. Berkeley; Los Angeles; London: University of California Press, 2000. 332 p.
9. Голубенко Н. Концептуальні підходи до дослідження кінотексту в аспекті інтерсеміотичного перекладу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 44, том 1, 2021. С. 152-157.
10. Мельник М.Є. Кінотекст як особливий вид дискурсу. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2014. Вип. 12. С. 123-127. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2014_12_22
11. Шумицька Г., Путрашник В. Науково-популярний кінотекст: етапи й логіка творення (на матеріалі документального фільму про професора Йосипа Дзендзелівського). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2012. Вип. 27. С. 185-189. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuufilol_2012_27_40
12. Ганжа А. Лінгвопрагматика кіно тексту сучасної документалістики про І.Франка. *Культура слова*. № 85, 2016. С. 175-182.
13. Лютянська Н. І. Кіносценарій в аспекті кіно перекладу. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2022. Т. 2, вип. 23. С. 188-192. URL http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_2/37.pdf
14. The chess's gambit. URL: <https://uaserials.com/1620-ferzevyi-gambit.html>

Zabolotska O. Verbalization of the concept of GENIUS in English-language film text (case study of the film "The Chess's Gambit")

Summary. The article is devoted to one of the most interesting problem that humanity has been trying to understand for many centuries. This research investigates the phenomenon of genius in the field of cognitive linguistics. The nominative field of the concept of GENIUS, its co-nuclear area (extraordinary intellectual power, talent, gift) and peripheral area (bent, aptitude, faculty,

wizard, brilliant, spirit) were determined, based on the definition of M. Webster dictionary; according to the classification, constructed by A. Prihodko, concept of GENIUS is comprehended as an anthropocentric, universal, non-parametric, non-regulatory concept; and linguistic units that verbalize this concept in the English-language film text of the famous movie "The Chess's Gambit" were identified. This problem was proved not to be the focus of scientific research by both domestic and foreign scientists, this fact has determined its relevance and novelty. Different viewpoints of scientists on the essence of the notion "film text" and its functions, and especially its pragmatic function as an opportunity to influence the recipient – watcher and to form a new video reality thanks to the appropriate content, have been revealed. In the context of our research, we consider the film text as a creolized text that has verbal and non-verbal components. The interpretative-textual and conceptual analysis of the film text allowed us to identify conceptual metaphorical schemes that help to comprehend the essence of the concept of GENIUS in the film text of the movie "The Chess's Gambit": GENIUS IS TALENT, GENIUS IS A WIZARD, GENIUS IS A HARD WAY, GENIUS IS MADNESS, GENIUS IS SELF-ASSERTION, GENIUS IS LONELINESS, GENIUS IS EXTRAORDINARY MENTALITY, GENIUS IS SUCCESS. The article proves that the verbalizers of the concept of GENIUS in the film text of the movie "The Chess's Gambit" are nominative units that create co-nuclear area and peripheral area of the nominative field of this concept: wizard, intellect, gift, aptitude, bent, talent, spirit, extraordinary intellectual power, extraordinary mental superiority, and lexemes hard way, loneliness, which determine the specificity of this concept understanding especially in the content of this film text.

Key words: concept, genius, nominative field, film text, language units.

Дата першого надходження рукопису
до видання: 12.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису
після рецензування: 11.09.2025

Дата публікації: 21.10.2025